

JAKOV BRDAR V GALERIJ TR3

Galerija TR3, Trg republike 3, Ljubljana

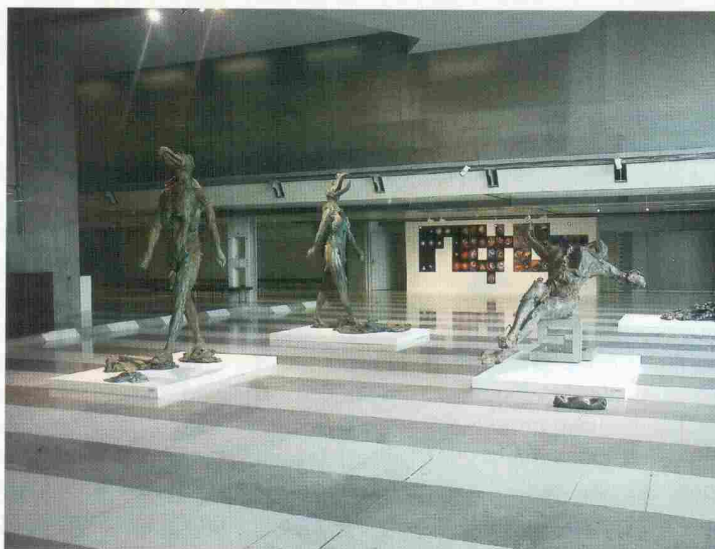
Kipar Jakov Brdar (Livno, 1949) je diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer trenutno tudi živi in ustvarja. Izdelal je več javnih kiparskih del. Tokrat razstavlja kipe in kolaž fotografij ter prikazuje kratki film o umetniku, ki ga je posnel njegov sin.

Na fotografijah so svetlobni viri oziroma učinki pa obrazi s starih slik v barvastih svetlobnih vrtincih; na nekaterih prepoznamo govorno-slušne organe, žrelo in bobnič ali zgolj tulec, skozi katerega je fotografija posneta.

Tako kot Jakov Brdar imajo njegovi liki izrazit karakter in značilnosti. Na anatomsko natančno oblikovano telo ali del telesa umetnik kot s čopičem z rokami nanaša glino na to skoraj popolno telo, v njej pa pušča sledi prstov in ostanke glin, ki ležejo izpod prstov. Tako iz prej klasičnega (dela) telesa nastane razobličeno, ranjeno ali skoraj propadajoče deformirano telo, ki pa je v svoji velikosti, veličini in drži veličastno, ponosno in mogočno; kot kip nesmrtnega vsemogočnega božanstva. Na gledalca učinkuje skoraj zdravilno. Kip bi lahko tudi podoba gledalca.

Kipa *On* in *Ona* sta brezspolni telesi z moško in žensko zgradbo. Obraz nadomešča velik kljun – kot pri egipčanskih božanstvih ali maskah beneških zdravilcev v času kuge. *On* in *Ona* sta del narave, okrog njiju in na njiju so ptice, okrog pa tudi jezera in sledovi človeka – odtisi podplatov na pohojenih obrazih. Manjši kip je iz 12 delov sestavljen v grm, v rastlinsko podrast, v kateri se skrivajo ptice. V njem prepoznamo hruške in podobne plovce, ki učinkujejo zelo erotično. Na šmarnicam podobnih grozdih so namesto cvetov glave in obrazi; nekateri so deformirani, spaceni, z izbuljenimi očmi ali kažejo jezike. Morda so zgolj odsev morebitnega gledalca in je zato toliko različnih podob. Povečane bi učinkovale grozljivo in preteče, ujete v majhnih grozdih pa precej nenevarno in vzbujajo skoraj (po)smeH.

Tretji, večji kip, *Jaz*, je brezoblični Kristus brez srca z vdolbino v prsih (nekdo je tja dal oljčno vejico). Učinkuje precej robotsko, na njem so ohranjeni odlivni kanali, kot da so opornica udom. Po telesu in udih so številne odprtine (izpuljenih žebeljev) ter številni zabiti in

Jakov Brdar v galeriji TR3 (z leve: kipa *On*, *Ona*, fotografije *Suha beseda*, *Vlažna beseda*, kip *Jaz* in kip *Mi, vi, oni*, 10. stol. pr. n. št.)

Suha beseda, *Vlažna beseda*, fotografija, 2009–12 (detajli)

ukriveni žebelji, ki spominjajo na izvrtine črvov in mučenje. Pred kipom je klečalnik, v katerega obiskovalec poklekne in ga gleda. Telo nima ne prepoznavnih rok, ne stopal, niti glave. Gledalec se pred kipom odloča, ali je zanj to simbol Kristusa, saj nanj spominja le podobna drža, ali prav nasprotno.

Razstava se konča z dokumentarnim kratkim filmom Jakova Brdarja na pomladnem sprehodu, ko pozno pozimi v osončeni krajini nabira kosmatince. Nehote nam pokaže, kako lahko z gledanjem, tipanjem in vohanjem vzpostavimo pristen stik z naravo in tudi s sabo.

Razstava bo na ogled do 13. julija 2012.

Mi, vi, oni, 10. stol. pr. n. št., bron